

שיר של עגנון ב"המצפה" בגליון תשעה באב תרס"ד

מאת: קרסל

HAMICPE

המצפה

ערן שבועי

לכל עניני הדת, לספרות ולמדעים ולכל עניני היהודים

יצא לאור בכל שבוע

פיליטון

ירושלים

אהבה נאמנה עד שאולה
אשבע קה, ארים ידי השמים.

כל אשר לי פה בנולה
אמן כפר בעדך, ירושלים.

גם תני, גם רחמי ונשמתך
אמן בעדך עיר הקדש,
וקרינת אשך על ראש שקמתי,
קיום חג ומועד, שבת וחדש.

קרנה נשקבה, ירושלים,
ששונך את בעת צרותי,
לא אשקחך כל עודי בחיים,
כי אך כך היא נחמתי.

אהבה נאמנה עד שאולה
אשבע קה, ארים ידי השמים.

כל אשר לי פה בנולה
אמן כפר בעדך, ירושלים.

ש. י. משאם שקים.

מכן נעלם ששאטסקים זה ונתגלה
לאחד כמה שנים כ"ש"י עגנון
ב"העומר", "הפועל הצעיר" ועוד.

שירו של עגנון על ירושלים
נדפס ב"שלושים" לאבל הרצל
(בגליון שלפנייכן מצויה מסגרת
שחורה המקיפה את כל העמוד
הראשון — פטירה הרצל) וכל
הגליון מלא וגדוש בהדי האטון
של פטירת הרצל. לאחר שנים
שילב עגנון את שירו זה בנוסח
שונה במקצת, ביצירתו, באחד
רונה הביא קטעים ממנו ראש
עירית ירושלים בטקס הענקת
אזרחות לכבוד לש"י עגנון ונדפסו
בחוברת הנאה שהוציאה העיריה
(ש"י עגנון אזרח כבוד של ירושלים
הבידור). באותו גליון של
"המצפה" קדמו לשיר זה על
ירושלים: כתבה מבוסשטש ושיר
בשם: "דום", אפשר ואילולי סלי
דת העורך משירים (הוא ביקש
והתחנן ב"ארגו המכתבים" לא
לשלוח לו שירים), ודאי שהיינו
זוכים ליכול שירי גדול בהרבה
מנער-משורר זה אשר מבוסשטש.

ומעיין לעניין קשרים לו
לש"י עגנון עם "דבר" מהגליון
הראשון שמלפני 38 שנים. בגליון
ראשון זה של "דבר" נתפרסם
סיפורו: "ברית אהבה". מאז נת
פרסמו ב"דבר" כמה וכמה סיפורי
רים משלו וכן מצויים בכרכי
"דבר" במשך כל השנים מחקרים
ומאמרים על עגנון בשיעור עצום.
עגנון פירסם אף ב"דבר" מאמר
על "ערך" אחד שבאחת הקוני
קורדנציות של הרב ח"י קסובסקי
וחתם עליו: "שעה". "דבר" היה
גם הראשון שהכניס את כתבי
עגנון לרובות בתים עלידי הפי
צח כתביו במהדורה פשוטה זור
לה. קשרים הדוקים היו כל השנים
בין גדל כצנלסון ובין ש"י עג
נון ועם פטירתו של ברל פרסם
עליו עגנון מסה מופלאה ביותר
(יצאה כחוברת מיוחדת).

שירו של ש"י עגנון, שנדפס
בגליון תשעה באב תרס"ד (1904)
של השבועון העברי "המצפה"
(יצא בקראקא בעריכתו של ש"י
עון מנחם לאור), במלאות למחברו
שש-עשרה שנה, אינו הרבר הראש
שון בדפוס של ש. י. טשאטסקים,
ומכל-שכן של הדברים שכתב.
באחת משתי האבטוביוגרפיות של
עגנון, שפירסמתי לפני חמש שנים,
במלאות לו שבעים שנה ("מאז
נים" אב-אלול תש"ח, עמ' 209,
היא נכתבה לפי בקשתו של הסור
פר. והמסאי מ. א. דק, שיחד עם
הרב ד"ר מרדכי אהרנפרייז כתב
את הערך "עגנון" ב"אשכול"
הגרמני, נאמר בין היתר:

"בהיותי בן תשע שנים
עשיתי בלדה על מעשה בבהור
אחד שיצא להדליק בליל דא
שון לסליחות על הגדה, כאשר
היה מנהג הבהורים בימי יל
דותי, ותבוא אחת הנערות
מנערות ים ותקחה. זה היה
השיר השני אחרי שיר געגור
עם אשר כתבתי בסווע אבי
למסעיו, מכאן ואילך הייתי
ומעיין המתגבר שאינו פוסק
וכתבתי כל יום שיר גדול ונו
דא — — "שתי האבטר
ביוגרפיות ב"גנוים").

ואכן אנו שומעים מ"ארגו המכ
תבים" של עורך "המצפה" לנער
המשורר אתראה האזרה-לב
ישלח שירים. זהו סוג המכתבים
שבו היו מוצפות מערכות העתו
נים מאז העתון הראשון (עד
ימינו אנו...). רק מקץ שנה אנו
שומעים מאתו "ארגו": "ט.ש.
בב. (טשאטסקים בבוסשטש) תר
דה רבה, השיר יבוא ולא הציוור".
משמע, שהעורך ניאות להדפיס
דוקא את השירים ולא את דברי
הפרווה (כאז כן עתה — מי יבין
ללבות העורכים...). ואכן הדפיס
עגנון שירים וסיפורים ב"המצפה"
עד שנחו הרכייעת (1907). לאחר-